

Huvudman

Montessori förskolor och skolor i Sverige AB
Organisationsnummer 559165-8975
anne-marie.utterstrom@montessorisverige.se

Ärendet

Tillsyn av Stockholms montessoriskola Anne Frank i Stockholms kommun

Beslut

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Montessori förskolor och skolor i Sverige AB att vid vite av 1 500 000 kronor senast **den 14 augusti 2023** ha vidtagit nedan angiven åtgärd för att avhjälpa påtalad brist rörande godkännande för utbildningen. Den vidtagna åtgärden ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Skolinspektionen bedömer att bristen utgör ett allvarligt missförhållande.

Om Montessori förskolor och skolor i Sverige AB inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet. Därutöver kan frågan om återkallelse av Montessori förskolor och skolor i Sverige AB:s godkännande för Stockholms montessoriskola Anne Frank att aktualiseras (26 kap. 13 § skollagen).

Att bristen utgör ett allvarligt missförhållande innebär även att återkallelse av godkännandet kan bli aktuellt trots att föreläggandet följts, om det uppstår nya allvarliga brister i verksamheten inom två år från detta föreläggande (26 kap. 15 § skollagen).

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart (26 kap. 10 § skollagen).
Beslutet om föreläggande vid vite får överklagas (28 kap. 2 § skollagen), se bilagan.

Montessori förskolor och skolor i Sverige AB ska vidta följande åtgärd

1. Se till att verksamheten vid skolenheten Stockholms montessoriskola Anne Frank bedrivs i enlighet med godkännandet, det vill säga vid en skolenhet. Det innebär att verksamheten ska bedrivas i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra (1 kap. 3 § skollagen). Verksamheten ska således

bedrivs antingen i skolbyggnaden på Klippgatan 19 B eller i skolbyggnaden på Färgagårdstorget 58. Alternativt att huvudmannen flyttar verksamheten till en skolbyggnad på annan adress i Stockholms kommun. Av redovisningen ska framgå i vilken skolbyggnad som skolenhetens verksamhet bedrivs.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2022:9710) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2023 inlett en tillsyn under första verksamhetsåret av Stockholms montessoriskola Anne Frank som är en F–6 skola i Stockholms kommun. Tillsynen avser skolformerna förskoleklass och grundskola.

Detta beslut är ett delbeslut som avser godkännande för utbildningen vid Stockholms montessoriskola Anne Frank. Skolinspektionen kommer fatta ytterligare ett beslut i ärendet avseende områdena lärare, undervisningens omfattning, undervisningens innehåll, utrustning och lokaler, garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd, utvecklingssamtal, betygsättning och nationella prov, studiehandledning på modersmålet, arbetet för att skapa studiero, arbetet mot kränkande behandling, elevers frånvaro, anmälan till socialnämnden, elevhälsan, elevers inflytande och ledningen av utbildningen.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och personal i elevhälsan den 9 mars 2023. Digitala intervjuer har genomförts med rektorn den 10 mars 2023 och med representanter för huvudmannen den 13 mars 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolenheten Stockholms montessoriskola Anne Frank har funnits sedan 1993. Montessori förskolor och skolor i Sverige AB ansökte i februari 2021 om godkännande som huvudman för skolenheten. Tidigare huvudman var Stockholms Montessoriskola AB. Skolinspektionen godkände¹ i maj 2021 Montessori förskolor och skolor i Sverige AB som huvudman för förskoleklass, grundskola årskurserna

¹ Skolinspektionens beslut den 20 maj 2021 i ärende 2021:841.

1–6 och fritidshem vid skolenheten Stockholms montessoriskola Anne Frank i Stockholms kommun.

Under våren 2022 genomförde Skolinspektionen en etableringskontroll av verksamheten med anledning av huvudmannabytet. I samband med denna uppgav huvudmannen att skolan hade ändamålsenliga lokaler sedan tidigare. Av den dokumentation som huvudmannen skickade in till Skolinspektionen framgick inte att huvudmannen planerade för nya lokaler för skolenheten. Vid intervju med representanter för huvudmannen framkom dock att verksamheten hade nya lokaler sedan förra året och att skolan därmed hade möjlighet att ta in fler elever. Under intervjun ombads huvudmannen att komplettera med underskrivet hyresavtal. Huvudmannen har endast inkommit med dokumentation som gäller hyresavtalet för Klippgatan 19 B i Stockholm. Huvudmannen har inte innan eller efter intervjun inkommit med hyresavtal för den nya skolbyggnaden på Färggårdstorget 58 i Stockholm. I juli 2022 avslutades ärendet² i etableringskontrollen. I beslutet anges att skolenheten är belägen i befintliga lokaler.

Skolinspektionen har i mars 2023 besökt Stockholms montessoriskola Anne Frank med anledning av tillsyn under första verksamhetsåret. Innan besöket framkom att skolans verksamhet bedrivs i två skolbyggnader på olika adresser. Eleverna i förskoleklass och årskurserna 1–3 undervisas på Färggårdstorget 58 och elever i årskurserna 4–6 undervisas på Klippgatan 19 B. Undervisning i lokalerna på Färggårdstorget 58 har varit igång sedan läsåret 2022/2023. Skolan låg tidigare enbart på Klippgatan 19 B och hade då enbart förskoleklass och årskurserna 1–5.

Avståndet mellan Färggårdstorget 58 och Klippgatan 19 B är omkring en kilometer. Mellan de två lokalerna ligger bland annat Vitabergsparken.

Representanter för huvudmannen har fått kommentera att det inte tidigare tydligt framgått att skolan är uppdelad på två lokaler. Representanterna för huvudmannen berättade då att de ser skolan som en enhet och att de inte haft några funderingar kring uppdelningen i lokaler. Det blev enligt representanterna missvisande att detta inte kom fram vid etableringskontrollen 2022. Representanterna uppgav även att verksamheten fortsatt kommer att vara uppdelad på dessa två lokaler.

Rättslig reglering

I skollagen avses med skolenhet: av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad (1 kap. 3 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att begreppet skolenhet avser skolan i fysisk bemärkelse, det vill säga de byggnader, lokaler och utrymmen utomhus där huvudmannen bedriver sin verksamhet. För att flera byggnader ska anses som en skolenhet krävs att de ligger någorlunda nära varandra och på ett naturligt sätt hör ihop.

² Skolinspektionens beslut den 6 juli 2022 i ärende 2022:3435.

Byggnaderna i en skolenhet ingår också i samma administrativa enhet. Även verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad men som är nära knuten till enheten omfattas av begreppet skolenhet. Här avses till exempel skolgårdar samt idrottsplatser i nära anslutning till skolans byggnader (prop. 2009/10:165 s. 633).

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskoleklass, grundskola och fritidshem. Godkännande ska lämnas under vissa förutsättningar. Ett godkännande ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet (2 kap. 5 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att en enskild huvudman inte kan utöka verksamheten med utbildning vid ytterligare en skolenhet utan nytt godkännande (prop. 2009/10:165 s. 644).

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Montessori förskolor och skolor i Sverige AB inte organiserar verksamheten vid Stockholms montessoriskola Anne Frank i en skolenhet. Av utredningen framgår att verksamheten sedan starten höstterminen 2022 bedrivs i två skolbyggnader som ligger omkring en kilometer från varandra. För att flera skolbyggnader ska anses som en skolenhet enligt skollagen krävs att de ligger nära varandra. Skolbyggnaderna på Färgargårdstorget 58 och Klippgatan 19 B ligger inte nära varandra. Dessa skolbyggnader utgör därmed inte en skolenhet.

Ett godkännande att bedriva skolverksamhet beviljas för viss utbildning vid en viss skolenhet. Montessori förskolor och skolor i Sverige AB har beviljats godkännande som huvudman för förskoleklass, grundskola årskurserna 1–6 och fritidshem vid skolenheten Stockholms montessoriskola Anne Frank i Stockholms kommun. Tillståndet innebär att Montessori förskolor och skolor i Sverige AB får bedriva skolverksamhet vid *en* skolenhet i Stockholms kommun. I och med att huvudmannens verksamhet vid Stockholms montessoriskola Anne Frank bedrivs i två skolbyggnader som inte utgör en skolenhet bedriver huvudmannen sedan höstterminen 2022 skolverksamhet som inte omfattas av godkännandet och som huvudmannen alltså saknar tillstånd för, vilket är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Om bristerna bedöms vara ett allvarligt missförhållande ska det anges (26 kap. 10 § skollagen). Ett föreläggande får förenas med vite (26 kap. 27 § skollagen).

Eftersom Montessori förskolor och skolor i Sverige AB inte uppfyller de villkor som gäller för godkännandet för utbildningen vid Stockholms montessoriskola Anne Frank finns det skäl att förelägga Montessori förskolor och skolor i Sverige AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Skolinspektionen bedömer att det utgör ett allvarligt missförhållande att Montessori förskolor och skolor i Sverige AB bedriver tillståndspliktig skolverksamhet utan att ha beviljats godkännande för detta.

Skolinspektionen har i etableringskontrollen 2022 efterfrågat hyresavtal för de lokaler som huvudmannen skulle bedriva verksamheten i. Huvudmannen har trots det inte inkommit med hyresavtal för skolbyggnaden på Färgargårdstorget 58. Att verksamheten skulle bedrivas i två skolbyggnader uppmärksammades därmed inte av Skolinspektionen i samband med etableringskontrollen. I aktuellt ärende har huvudmannen uppgett att de ser verksamheten vid de två skolbyggnaderna som en enhet och att de fortsatt kommer att bedriva verksamheten uppdelad på två skolbyggnader. Då huvudmannen bara har godkännande för en skolenhet för den aktuella verksamheten innebär det att verksamheten vid den ena skolbyggnaden bedrivs utan tillstånd. Att bedriva skolverksamhet utan tillstånd utgör ett allvarligt missförhållande. Med hänsyn till det som angetts ovan bedömer Skolinspektionen att det finns skäl att förena föreläggandet med vite.

När vite föreläggs, ska det fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet (3 § viteslagen [1985:206]).

Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 1 500 000 kronor.

Beslutet har fattats av regionchef Agneta Broberg.

Utredare Clara Sjösten har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även enhetschef Andreas Gydingsgård, regionjurist Nina Forsgren och undervisningsråd Joakim Öberg medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.